

W KRĘGU LEOPOLDA WĘGRZYNOWICZA (na 125 rocznicę urodzin)

Leopold Węgrzynowicz (1881-1960) od 1919 r. przewodniczący Sekcji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Krakowie, od 1920 r. redaktor ORLEGO LOTU i kierownik Ośrodka Krajoznawczego. Po II wojnie dopiero w 1957 r. powołany został przez Ministerstwo Oświaty na przewodniczącego Centralnej Komisji d/s krajoznawstwa i turystyki, lecz już wkrótce, wobec pogarszającego się stanu zdrowia, wrócił do rodzinnego domu w Dobrej (powiat limanowski), gdzie zmarł 11 sierpnia 1960 r. Zarówno opracowany przez Adama Czarnowskiego¹⁾ życiorys, jak też inne dowody pracy wśród młodzieży, odnajdywane w różnych artykułach i sprawozdaniach, świadczą o dużym oddziaływaniu jego osobowości na młodych ludzi.

Koła Krajoznawcze Młodzieży Szkolnej - w skrócie KKMS - są przykładem działań, ciekawych form pracy, wyzwania inicjatyw.

Utworzona w 1919 r. Sekcja KKMS przy Oddziale Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Krakowie, kierowana przez Leopolda Węgrzynowicza, miała za zadanie ich tworzenie wśród młodzieży szkół średnich, a także rzemieślniczej i robotniczej. Głównym założeniem była praca krajoznawcza, upowszechnianie poszanowania przyrody i zabytków kultury.

W 1920 r. powołana została przez Radę Główną Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego (PTK) w Warszawie Komisja KKMS z siedzibą w Krakowie, kierowana również przez L. Węgrzynowicza, miała na celu koordynowanie pracy kół nie tylko krakowskich lecz także powstających w kolejnych latach na terenie całej Polski.

Komisja współpracowała z naukowcami, wydawała pismo „ORLI LOT” - Jej działalność zyskała poparcie Ministerstwa Oświecenia Publicznego i Wyznań Religijnych oraz Kuratoriów Okręgów Szkolnych.

Drukowane w ORLIM LOCIE kwestionariusze, o różnej tematyce, były uzupełnieniem, a niejednokrotnie również podstawą opracowań naukowych; m. in. członkowie KKMS opracowywali materiały do Słownika Geograficznego. Natomiast zebrane materiały etnograficzne, archeologiczne i przyrodnicze zapoczątkowały muzea regionalne w Bochni i Żywcu.

Na uwagę zasługują wieloletni opiekunowie KKMS - Piotr Galas z Bochni, Tadeusz Prus-Wiśniowski w Myślenicach, Maria Zajączkowska w Żywcu, Helena Czapelska pracująca kolejno w Żywcu, Gorlicach, Siemianowicach Śląskich, Nowym Sączu oraz Jadwiga Bartoszewicz w Żywcu, Jan Gruszczyk w Chrzanowie. Byli nie tylko opiekunami KKMS ale także członkami działającej w Krakowie Komisji KKMS, której przewodniczył L. Węgrzynowicz. Wychowywali młodzież w duchu patriotyzmu i poczuciu odpowiedzialności. Spośród członków kół wielu uzyskało stopień instruktora krajoznawstwa, wyróżniało się umiejętnościami organizacyjnymi.

W KKMS przy Gimnazjum im. St. Staszica w Chrzanowie w 1933 r. bibliotekarzem był Antoni Siekierzyński, późniejszy lektor języka łacińskiego UJ, także przewodnik miejski i terenowy Oddziału Krakowskiego PTTK, a kierował Kołem Tadeusz Staich (1913-1987), znany później publicysta (poeta, autor artykułów o tematy podhalańskiej i tatrzańskiej, współautor doskonałego opracowania krajoznawczego DROGAMI SKALNEJ ZIEMI, przewodnik tatrzański). Po latach napisał, że jego zainteresowanie regionalistyczne i kształtowanie wiedzy zrodziło się w okresie gimnazjalnym w Chrzanowie, gdzie tamtejsi profesorowie, a wśród nich Józef Gruszczyk, poszerzali uczniowską wiedzę również poprzez liczne, dobrze organizowane w sensie merytorycznym wycieczki krajoznawcze²⁾.

W bocheńskim Kole wyróżniał się Stanisław Kowalski, który na podstawie ksiąg parafialnych opracował najczęściej nadawane na przestrzeni 100 lat imiona, a korzystając z ksiąg cechowych sporządził wykaz garncarzy ziemi bocheńskiej. Wykonana przez uczniów mapa eratyków w powiecie bocheńskim i zebrane ich odłamki pozwoliły prof. Stanisławowi Kreutzowi ustalić zasięg lądolodu skandynawskiego w tym rejonie. Wychowanek KKMS przy państwowym Gimnazjum i Liceum w Żywcu (1935-38) Józef K. Nowak w swoich wspomnieniach pisze m.in. o współpracy KKMS z Komisją KKMS w Krakowie i jej przewodni-

1). Adam Czarnowski - Słynni krajoznawcy - PTTK Warszawa 2006.

2). Tadeusz Staich - człowiek gór, sługa słowa - Materiały z Sympozjum COTG PTTK, Kraków 2003 (str.18-19).

czącym, prof. L. Węgrzynowiczu. II wojna światowa rozproszyła wychowanków żywieckiego gimnazjum po cały świat; młodzi ludzie, wychowani w duchu patriotyzmu...*walczyli na wszystkich frontach... ratując ludzi, świadectwa polskiej kultury, uczestnicząc w tajnym nauczaniu...* Autor tych wspomnień (instruktor krajoznawstwa od 1935 r.) uczestniczył w organizacji powojennego życia gimnazjum, ukończył studia politechniczne, był więziony za kontakty z Rządem Londyńskim.

Prof. L. Węgrzynowicz był opiekunem KKMS przy VII Gimnazjum w Krakowie, do którego należał KAZIMIERZ GUZIK (1911-1970), autor m. in. artykułu o zwyczajach obchodzonych w czasie świąt Bożego Narodzenia w okolicach Biecza. (ORLI LOT 1929 nr 2). Opisuje *Kobyłkę, Droby, Turonia*, z uwagą, że folklorysty mało się nimi interesują i przytacza miejscową wypowiedź : *...tera to juz mało chodzą bo mają dość chleba, a dawni to chodzili bo dostawali chojco...* Dla uczczenia X-lecia Niepodległości Polski Koła KMS w Krakowie zorganizowały wieczornicę, na której m. in. przedstawiono te zwyczaje wg inscenizacji K. Guzika. W ORLIM LOCIE 1929 nr 2 Kazimierz Guzik zamieścił artykuł o drzeworycie ludowym, opisując trzy odnalezione w przydrożnej kapliczce k/Kalwarii Zebrzydowskiej; uważa, że mają one dużą wartość, głównie jako rzadkie drzeworyty kolorowe. Ten sposób wykonania znany był jedynie w rejonie Krakowa i w Płazowie k/Narola. Są bezimienne, a sprzedawane były w czasie odpustów. Szczegółowy opis drzeworytów wskazuje na zainteresowanie autora tego rodzaju twórczością i pogłębianie tematu przez przytoczone opracowanie M. Sokołowskiego *Drzeworyt*

*tnictwo u nas*³⁾. Także w roczniku ORLEGO LOTU 1928 (nr 7) oraz 1929 (nr 2, 3, 4, 5, 6, 10) zamieszczono kilka drzeworytów jego autorstwa, stanowiących ilustracje stron tytułowych z nawiązaniem do wydrukowanych wewnątrz artykułów różnych autorów lub dotyczących obchodów rocznicowych, np. X-lecia Kół, imienin opiekuna Koła L. Węgrzynowicza w 1929 r., na które przygotowano widowisko *Dożynki Prezesowe* z uczestnictwem delegatów z wielu małopolskich kół. Składano upominki i śpiewano okazjonalne wielozwrotkowe krakowiaki dożynkowe (12 zwrotek) o zjazdach, wystawach i krajoznawczych osiągnięciach :

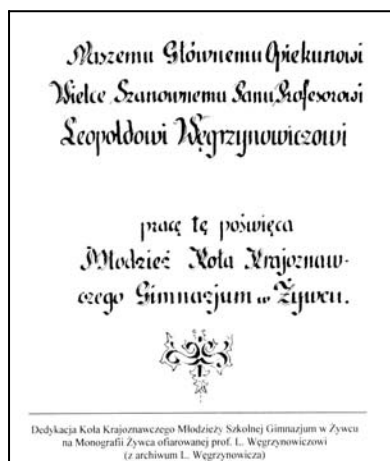

X- lecie KKMS

Dożynki Prezesowe

we (12 zwrotek) o zjazdach, wystawach i krajoznawczych osiągnięciach :

*Wyjdźże nam, wyjdźże nam
Nasz dziedzicu miły,
Przypatrz się wieńcowi
Jakiś my uwili.*

*Z plonów waszej pracy,
Z waszych trudów panie,
Za które składamy
Ci podziękowanie*

*Dziękujemy za nie,
Dziękujemy szczerze
I składamy wzamian
Życzenia w ofierze. itd.*

Kazimierz Guzik wykonał również exlibris L. Węgrzynowicza i drzeworyt na X-lecie KKMS (1919-1929) do tekstu L. Węgrzynowicza pt. *Nasze Dziesięciolecie*. W okresie studiów na UJ (1929-1934) był członkiem Koła Krajoznawczego Młodych, a w 1934 r. prezesem Zrzeszenia KKMS w Krakowie. Studiował geografię i geologię, studia kontynuował na uczelniach niemieckich (1936-37). W latach 1937-43 był pracownikiem Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie, a w okresie 1943-45 więźniem obozów koncentracyjnych - Auschwitz i Gross Rossen. Po II wojnie,

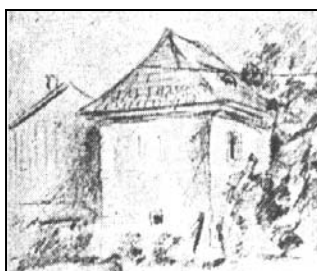
3) Sprawozdanie Komisji d/s badań historii sztuki w Polsce T. VII. PAU

wrócił do pracy w PIG na stanowisko dyrektora. Był profesorem nadzwyczajnym UW ; wiele jego publikacji dotyczyło geologii, stratygrafii i tektoniki Tatr. Był inicjatorem wprowadzenia nowej metody badań - interpretacji zdjęć lotniczych umożliwiających odczytanie pewnych szczegółów budowy geologicznej. Miał nieprzeciętne zdolności rysunkowe, dzięki którym powstały oryginalne arkusze geologii Tatr. Należał do Klubu Wysokogórskiego, był honorowym przodownikiem GOT, działaczem Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, a w latach 1946-50 członkiem Zarządu tegoż Towarzystwa. Z młodzieńczych zainteresowań pozostało mu amatorskie malowanie pejzaży tatrzańskich. Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem posiada jego gwasz ³⁾ - "Kwiaty górskie".

Prof. dr hab. JAN SAMEK (ur. 1930 r.) ⁴⁾ historyk sztuki, autor ok. 800 prac naukowych i 40 książek, pracownik naukowy PAN, PAT i Uniwersytetu Jagiellońskiego, w 2006 r. napisał : *...Publikacje w tym czasopiśmie (ORLI LOT - przypis. JBT) łączyły się z różnymi kontaktami z niezmiernie zasłużonym dla krajoznawstwa prof. Leopoldem Węgrzynowiczem, któremu zawdzięczam pierwsze publikacje...* A wszystko zaczęło się w 1949 r. gdy był uczniem krakowskiego Gimnazjum i Liceum im. Króla Jana III Sobieskiego i członkiem KKMS, z którym wędrował po okolicach Krakowa. W ORLIM LOCIE 1949 nr 3 znajduje się jego opis wycieczki do Giebułtowa, Zielonek i Garlicy Murowanej z dwoma rysunkami, a w dalszych zeszytach tegoż rocznika (8. 9. 10) zamieścił relację o obozie wędrownym KKMS w/w Gimnazjum i Liceum, organizowanym pod opieką M. Brzozowej, w którym uczestniczyło 6. uczniów. W czasie wędrowki zebrali obszerny materiał, wykonali 23 rysunki zabytków, 19 planów zabytkowych budowli, 22 fotografie i sporządzili kronikę. Jan Samek opisał tą wędrowkę w ORLIM LOCIE 1950 - nr 1, 4-5. Dzięki zachowanym z tamtego czasu fotografiom i rysunkom prof. J. Samek uczestniczył w okolicznościowych wystawach (np. w Muzeum Ojcowskiego Parku Narodowego w 2004 r.) oraz ilustrował artykuły wspomnieniowe (2004 i 2006r.) w wydawnictwach OPN.

Giebułtów - kościół parafialny

Garlica Murowana - lamus

Miał również uczestniczyć w sesji naukowej pt. *Trwale ruiny*, organizowanej przez Muzeum w Janowcu i Politechnikę Lubelską.

Przytoczono tutaj kilka różnych działań wychowanków KKMS, ich uczniowskich zainteresowań, rzutuujących nawet na obranie drogi życiowej. Załączona tabela prac podejmowanych przez KKMS stanowi uzupełnienie wykazu Kół działających na obszarze Małopolski ⁵⁾.

FUNDACJA STANISŁAWA SOBIŃSKIEGO

Na XX-lecie Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego napisano : *młodzię pracuje w Kolach bardzo poważnie, zbiera materiały krajoznawcze i w ten sposób powiększa nasz dorobek naukowy...* (ORLI LOT 1926 nr 8). Tam również wspomnienie o tragicznie zmarłym kuratorze lwowskim - Stanisławie Sobińskim (1872- 1926), ⁶⁾ jednym z pierwszych rozumiejących znaczenie tego czasopisma *...dla rozbudzenie szczerego zamilowania*

Ś. p. Stanisław Sobiński
Kurator Okręgu Szkolnego Lwowskiego zginął z ręki mordercy. Zmarły był cennym krajoznawcą. Zostawił podręczniki do nauki geografii Polski i Polski Współczesnej. Szczery przyjaciel „Ziemi”. Zginął na posterunku, jako obrońca idei państwowości polskiej. Cześć Jego pamięci!

Nekrolog - ZIENIA 1926 nr 22

3) gwasz - technika malarska posługująca się farbą wodną z domieszką kredy lub bieli.

4) zmarł 6 stycznia 2007 r. w Krakowie.

5) Studia i materiały z dziejów krajoznawstwa polskiego T. 1. - PTTK Warszawa 2006 r.

6) 80-lecie śmierci.

rzeczy ojczystych. Czynn timer współdziałał w pogłębianiu wiedzy o Polsce wśród polskiego społeczeństwa. Z wykształcenia był geografem i historykiem (ukończył Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie), uzdolnionym pedagogiem znanym w Krakowie i Lwowie. Po odzyskaniu niepodległości został kuratorem okręgu lwowskiego obejmującym trzy województwa o skomplikowanych stosunkach narodowo-politycznych. Popierał ruch krajoznawczy wśród nauczycieli i młodzieży. W urzędowych okólnikach podkreślał wartość czasopism krajoznawczych, pomagał w organizacji wycieczek młodzieżowych, zwłaszcza wakacyjnych. W czasie wizytacji szkół przekonał się, że geografia traktowana jest martwo, bez powiązań z życiem, a kolejną jego zasługą było napisanie podręcznika *Geografia Polski dla szkół średnich*. Podręcznik ukazał się w dwóch wydaniach - 1924 i 1926 - z uwzględnieniem najnowszego dorobku wiedzy geograficznej oraz metod nauczania. Dla uczczenia jego pamięci KKMS w Jaśle, powstałe w 1928 r., przyjęło Stanisława Sobińskiego za swojego patrona (1929 r.), podobnie KKMS przy II Gimnazjum i Liceum w Rzeszowie, działające w latach 1945-1950. Natomiast Kuratorium Lwowskie w 1927 r. zainicjowało utworzenie FUNDUSZU jego imienia dla wspierania młodzieżowych prac krajoznawczych.

W ORLIM LOCIE 1927 i 1928 zachowały się wykazy wpłat na konto Funduszu oraz wypłacanych nagród. Niestety, nie odnaleziono żadnych śladów z późniejszych lat działalności Fundacji, która, zgodnie z założeniem, miała upamiętniać człowieka, tak dobrze rozumiejącego znaczenie właściwego wychowania młodzieży w odrodzonej Ojczyźnie.

Fundusz im. śp. kuratora St. Sobińskiego.		Fundusz im. ś. p. kuratora St. Sobińskiego.	
Na nagrody za prace krajoznawcze młodzieży złożyły:		<i>Wpłacone w r. 1927:</i>	
1.	Dyrekcja Gimnazjum IX we Lwowie	15—	zł
2.	" " w Złoczowie	20—	"
3.	" " V we Lwowie	20—	"
4.	" " I w Stryju	20—	"
5.	" " Miejskiego w Przemyslanach	15—	"
6.	" " I w Rzeszowie	20—	"
7.	" " II " Przemysłu	20—	"
8.	" " Trembowli	10—	"
9.	" " prywat. w Horodence	10—	"
10.	" Prywat. Seminarjum ż. w Stryju	20—	"
11.	" Gimnazjum III w Tarnopolu	20—	"
12.	" " Dobromilu	12—	"
13.	" " Zbarażu	12—	"
14.	" Seminarjum ż. I " Przemysłu	10—	"
15.	" " II " Przemysłu	10—	"
16.	" " " Kołomyi	10—	"
17.	" Gimnazjum " Tiumaczu	10—	"
18.	" Prywat. Seminarjum w Samborze	10—	"
19.	" Gimnazjum w Tarnobrzegu	1252	"
20.	" " I " Przemysłu	10—	"
21.	" " II " Stanisławowie	20—	"
22.	" " ż. C. Brückówny we Lwowie	10—	"
23.	" " w Gródku Jagiellońskim	1475	"
Razem		33127	zł
Kwotę tę złożono na książeczkę wkładek Kasy Oszczędności miasta Krakowa Nr. 3o6386.			
		<i>Wpłacone w r. 1928:</i>	
		Z przeniesienia „Orli Lot” r. 1927, Nr. 5, str. 100	
35.	Koiko Krajozn. w Strzyżowie	8—	"
		Z przeniesienia „Orli Lot” r. 1928, Nr. 1, str. 23	
8.	Sklepik Uczn. Szkoły Zawod. w Skalce	8—	"
9.	Dyr. państw. Gimnazjum w Białej	750	"
10.	Dyr. prywat. Seminarjum u. ż. w Kielcach	10—	"
11.	Dyr. państw. Gimnazjum w Debicy	5—	"
12.	Komitet Rodzicielski Gimn. w Częstochowie	15—	"
13.	Dyr. państw. Seminarjum w St. Sączu	950	"
14.	Dyr. Szkoły Ekonom-Handl. w Krakowie	5—	"
15.	Dyr. Seminarjum ż. im. Fr. Preisendanza w Krakowie	5—	"
16.	Dyr. państw. Gimnazjum żeńskiego w Krakowie	208—	"
17.	" " " w Jaśle	20—	"
18.	" " " w Bochni	15—	"
19.	Żeńska VII kl. Szkoła Przemysłowo-Handlowa SS. Zmartwychwsta- nia Pańskiego w Częstochowie	15—	"
		Razem	89890 zł.
		<i>Wypłacono nagrody:</i>	
1.	Kolu Krajoznawczemu Liceum w Krzemieńcu	100—	zł.
2.	" " Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Wilnie	100—	"
3.	" " państw. Gimnazjum żeńsk. w Krakowie	100—	"
4.	St. Krystasiakowi w Pruszkowie	50—	"
		Razem	350— zł.
		Rachunek funduszu nagród.	
		<i>Wpłacono:</i>	
1.	Fundusz im. ś. p. kuratora St. Sobińskiego	89890	zł.
2.	Nagroda M. W. R. i O. P. z r. 1927	300—	"
3.	" " Poznańskiego Oddziału P. T. Kr.	30—	"
4.	Odsetki za rok 1927	6564	"
5.	Nagroda Krakowskiego Oddziału P. T. Kr.	75—	"
6.	" " Łódzkiego Oddziału P. T. Kr.	100—	"
7.	" " M. W. R. i O. P. na r. 1928	500—	"
		Razem	1.96954 zł.

L I T E R A T U R A

- Gimnazjum im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni - Sprawozdania z lat 1920-39
- KARTA GRONI - Wydawnictwo Społeczno-Kulturalne - Żywiec 1993
- NAD POZIOMY - Pismo Młodzieżowe - miesięcznik : Chrzanów 1932-1934
- ORLI LOT miesięczniki z lat 1920-1950
- Zofia i Witold H. Paryscy - Wielka Encyklopedia Tatrzaska - Wydawnictwo Górskie Poniń 1995
- Edward Passendorfer - *Taternik 1971 nr 2*
- Polski Słownik Biograficzny T. XXXIX 1999-2000
- Polskie Towarzystwo Krajoznawcze - Zarząd Główny - Sprawozdania z działalności za lata 1918, 1920, 1921, 1935, 1936, 1937, 1949
- WIERCHY - Kronika zmarłych 1971

KOLA KRAJOZNAWCZE MŁODZIEŻY SZKOLNEJ - 1919 - 1939

(województwo Małopolskie i powiat żywiecki z wojew. Śląskiego wg podziału administracyjnego z 2003 r.)

Lp	KOŁO KMS FORMA DZIAŁALNOŚCI	Gimnazjum Ogólnokształcące im. W. Pola w Bochni	Państw. Gimnazjum w Chrzanowie	Seminarium Ko- edukacyjne w Dąbrowie Tarnow.	Państw. Seminar. Żeńskie im. M. Konopnickiej w Żywcu	III Gimn. im. A. Mickiewicza w Tarnowie	I Kurs Prywat. Seminar. Żeńsk. w Bochni	Państw. Gimn. i Liceum im. M. Kopernika w Żywcu	II Pryw. Seminar. Żeńskie im. Król. Jadwigi w Tarnowie	Gimn. im. L. Sawickiego w Myślenicach
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Patron					S.Staszic		L.Sawicki		
2	Działaln. w latach	1919-39	1919-34	1926	1926-34	1927-29	1927-29	1928	1929	1930
3	Opiekunowie - kolejni	P. Galas S.Warcholik P. Galas	J. Gruszeczka	St. Stawarz	H.Czapelska M.Zajączkowska	Z.Simche	W. Dobrowolska Br. Nowak	J.Batoszewicz (1928-54)		T. Prus-Wisnowski
4	Ilość członków	72, 100, 181	54, 63, 55	70	90, 40	85	15	-	-	-
5	Złożone sprawozd.	x	-	-	x	-	-	x	-	-
6	Działalność : - referaty - odczyty - wycieczki	x x x	- x x	x x x	- - x	- x x	x x x	x x x	- - -	x x x
7	Kursy	x przewodn.	-	-	-	x	-	-	-	x
8	Inwentaryzacja krajoznawcza	x	-	-	x 23 wieś	x	-	x	-	x
9	Kwestionariusze tematyczne a)	x	-	-	x	-	-	-	-	-
10	Opracow. krajozn.	x	x	-	x	x	-	x	-	x
11	Różne opracowania	x	-	-	hasła do Słownika Geograf.	-	Mono-graficzne	-	-	-
12	Bibliot.-czasopisma	xx	x	-	-	x	x	x	-	-
13	Wystawy	x w Lyonie	-	-	-	x	-	x	-	-
14	Własne gazetki	-	x - w tym wydawn.	-	-	-	-	-	-	-
15	Działaln. artystycz. (także dochodowa)	chór	x	-	x	-	-	x	-	-
16	Współpraca	z Muzeum Etnograf.	z harcerstwem	-	Semin.TSL Kraków	-	x	x	-	-
17	Złoty,zjazdy,obozy - własne - uczestnictwo	- x	x x	- -	x x	- x	- -	- x	- -	x (wędr.) x
18	Kontakty zagranicz.	-	-	-	Francja	-	-	Francja USA	-	-
19	Sekcje	-	- fotograf. - muzycz.	-	-	-	-	-	-	-
20	Różne składki	-	-	-	-	-	-	bud.statku Ziemi Krakow. 84 z ł	-	-
21	Inna działalność	Zbiory dla Muz.Etnograficz. w Krakowie	-	-	Muz. Kraj. początek Muz.Ziemi Żywieckiej	-	-	dyżury w Muzeum	-	-
22	Nagrody itp.	-podziękow. - 50 zł	-	-	-50 i 100 zł -dyplom marszałka senatu	-	-	- 25 zł - 3 książki	-	-
23	Jest w wykazie po 1945 r.	1947	-	-	-	-	-	1948	-	1950
24	Informacje uzupełniające	udział w obchodach jubileusz.	w 1933 r. prezes Tad.Staich	-	-	udział w zjazdach KKMS	-	-	-	-

a) - kwestionariusze tematyczne = często wykorzystywane w celach naukowych

b) - znak "-" oznacza przede wszystkim brak informacji

KOLA KRAJOZNAWCZE MŁODZIEŻY SZKOLNEJ - 1919 - 1939
(województwo Małopolskie i powiat żywiecki z woj. Śląskiego wg podziału administracyjnego z 2003 r.)

Lp	KOŁO KMS FORMA DZIAŁALNOŚCI	Semina- rium Żeńskie w Starym Sączu	Semina- rium Żeńskie w Nowym Sączu	Państw. Szkoła Handlowa w Tarnowie	Państw. Gimnaz. Męskie w Zakopanem	Semina- rium Żeńskie w Wadowi- cach	Gimn. SS Ursula- nek im. W.Nałko- wskiego w Tarnowie	Szkoła Podstaw. Żeńska nr 314 w Wieliczce	Gimna- zjum Żeńskie w Nowym Sączu
		10	11	12	13	14	15	16	17
1	Patron	-	-	W. Pol	-	-	-	-	-
2	Działaln. w latach	1930-32	1931	1931	1932	1934-39	1937	1939	1939
3	Opiekunowie - kolwjni	Nieger	Gargula	Uruski	M. Wali- górska	-	Przełożona M.Szczęśna S. Czer- mińska	Br. Grabo- wska S.Juszczyn- ski	H.Czapel- ska-Anto- niewicz
4	Ilość członków	30	90	40	100	-	30	60	-
5	Złożone sprawozd.	-	-	-	-	x	x	-	-
6	Działalność : - referaty - odczyty - wycieczki	x - x	- - x	- x -	- - -	x - x	- - x	- - x	- - -
7	Kursy	-	x	-	-	-	-	x (język franc. niem.)	-
8	Inwentaryzacja krajoznawcza	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Kwestionariusze tematyczne a)	-	x	-	-	x	x	-	-
10	Opracowania krajoznawcze	x	x	-	-	x	x	x	x
11	Różne opracowania	-	Monogr.Ko- tliny Sądec.	-	-	-	Monografia Tarnowa	-	-
12	Bibliot. czasopisma	xx	xx	-	-	-	xx	x	-
13	Wystawy	-	-	-	-	x	-	x	-
14	Własne gazetki	-	-	-	-	x i wyda- wnictwa	x	-	-
15	Działaln. artystycz. (także dochodowa)	wieczornica krajoznaw.	-	-	-	x	-	wieczory rocznicowe	-
16	Współpraca	Koło Ochr. Przyr.	-	-	-	-	-	-	-
17	Złoty, zjazdy, obozy - własne - uczestnictwo	- -	- -	- -	- -	- -	- x	- -	- -
18	Kontakty zagran.	-	-	-	-	z VII Gimn. Żeńskim w Krakowie	Austria Brazylia Argentyna	x	-
19	Sekcje	-	4 sekcje	-	-	-	-	-	-
20	Różne składki	-	-	-	-	-	10 gr m-c.	-	-
21	Inna działalność	-	ochr. przyr.	-	-	Poradnia krajozn.	oprac. strojów ludowych	opracowanie zwyczajów ludowych	-
22	Nagrody itp.	-	-	-	-	- 25 zł - list poch.	- 50 zł	-	- uznania - podzięk.
23	Jest w wykazie po 1945 r.	-	-	-	1949	-	1949	1948	-
24	Informacja uzupełniająca	propagow.. sadzenia morwy (własn. szkółka i hodowla jedwabników	-	-	-	-	-	-	-

- a) - kwestionariusze tematyczne = często wykorzystywane w calach naukowych
b) - znak "-" oznacza przede wszystkim brak informacji

KOŁA KRAJOZNAWCZE MŁODZIEŻY SZKOLNAJ - 1946 - 1950

(województwo Małopolskie i powiat żywiecki z wojew. Śląskiego wg podziału administracyjnego z 2003 r)

Lp	KOŁO KMS FORMA DZIAŁALNOŚCI	Szkoła Podstawowa im. E. Romera w Goszczy	Gimnazjum i Liceum w Wadowicach	Państwowe Gimnazjum i Liceum w Nowym Sączu	Żeńska Szkoła im. M. Konopni- ckiej w Nowym Sączu	Samorząd. Szkoła Ogól. st. licealnego w Mszanie Dolnej	Państwowa Szkoła Ogólna w Wadowicach
		1	2	3	4	5	6
1	Patron	-	-	-	-	-	-
2	Działalność w latach	1946	1948-49	1948-49	1949	1949	1949-50
3	Opiekunowie	Zajączkowska	M. Sarnicka	M. Gawrońska	-	W. Skułowna	-
4	Ilość członków	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
5	Złożyli sprawozdanie	x	-	-	-	-	-
6	Wycieczki	x	-	x (garncarz w St. Sączu)	-	-	-
7	Opracowanie kwestionariuszy a)	x	x	x	x	-	x
8	Zbiory krajoznawcze	x	x	-	x	x	-
9	Opracowania krajoznawcze	oprac. środow. robotn.- szcze- gólnie dzieci	-	opis warsztatu garncarskiego	-	opis zwycza- jów wielka- nocnych	opis 20 wsi i inne
10	Biblioteka	x	-	x	-	-	x (mapki gęstości zalu- dnienia
11	Gazetki itp.	-	-	x (popular. miejscowych twórców)	x	-	-
12	Działalność artystyczna	x	-	-	-	-	-
13	Różna działalność	propagowanie tworzenia KKMS	-	przekazanie 2 biblioteczek dla szkoły w Gaboniu	-	-	-
14	Nagrody itp.	ZG PTK (uznanie od Zrzeszenia KKMS)	Atlas Ziemi Odzyskanych	-	-	-	-

a) - kwestionariusze tematyczne = często wykorzystywane w pracach naukowych

b) - znak "-" oznacza przede wszystkim brak informacji

Opracowanie :

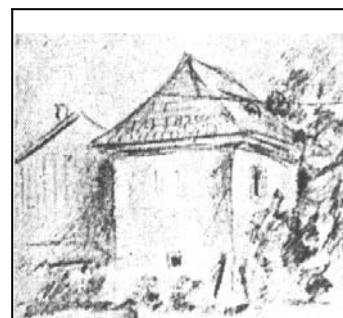
J. Barbara Twaróg

Kraków -styczeń 2007 r.

**Rysunki
JAN SAMKA**

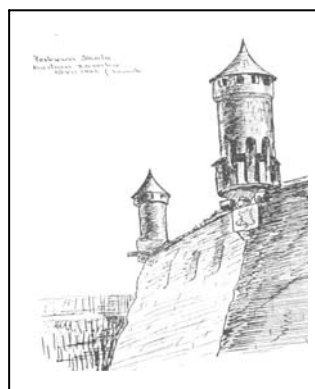
Giebułtów - kościół

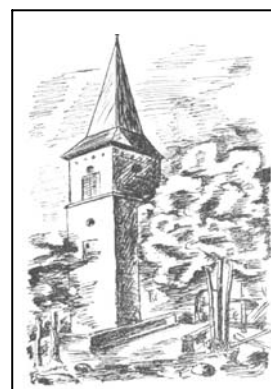
Garlica Murowana - lamus

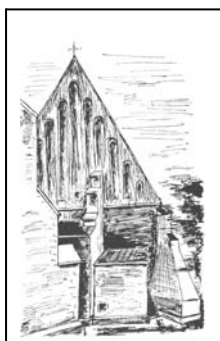
Ojców - brama wjazdowa
do zamku

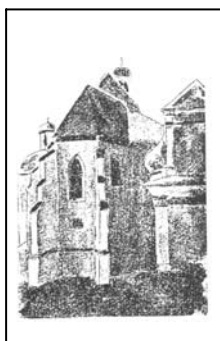
Pieskowa Skała - bastion zamku

Pieskowa Skała - wieża zamku
(przed przebudową)

Olkusz
kościół parafialny

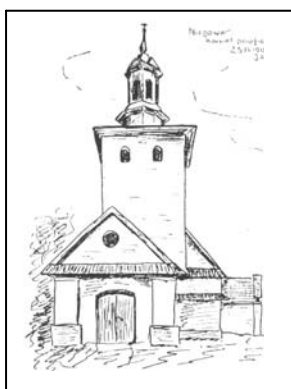
Pilica
kościół parafialny

Wolbrom
kościół parafialny

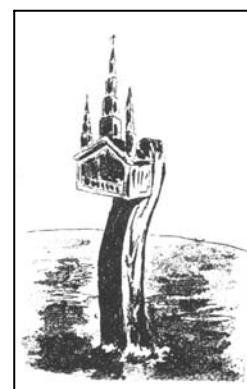
Złoty Potok
kościół parafialny

Niegowa - kościół parafialny

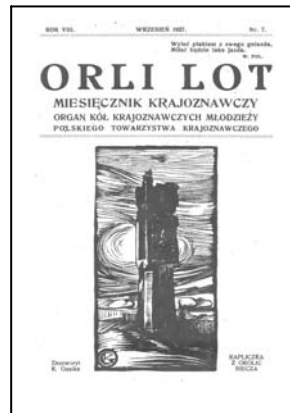

Mirów - ruiny zamku

Piaski (przy drodze do
Przymiłowicz) - kapliczka

**Drzeworyty
KAZIMIERZA GUZIKA**

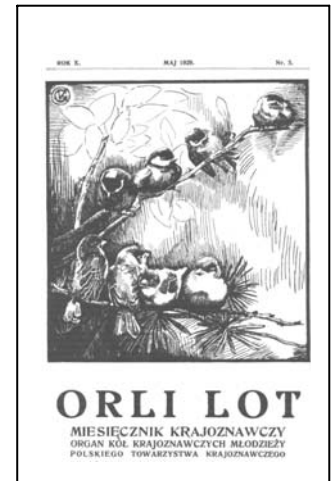
ORLI LOT 1927 nr 7

ORLI LOT 1929 nr 2

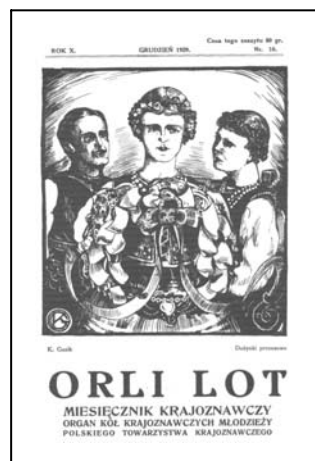
ORLI LOT 1929 nr 6

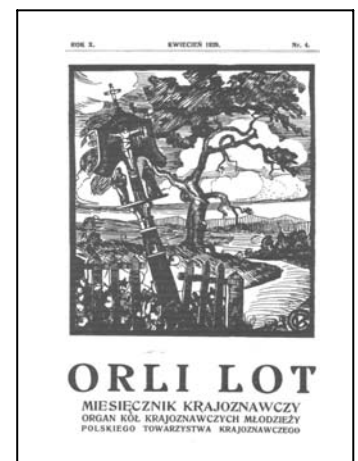
ORLI LOT 1929 nr 5

ORLI LOT 1929 nr 3

ORLI LOT 1919 nr 10

ORLI LOT 1929 nr 4